

## RESULTATRÄKNING

|                                                           | 1.1. - 31.12.2018    |                              | 1.1. - 31.12.2017    |                             |
|-----------------------------------------------------------|----------------------|------------------------------|----------------------|-----------------------------|
| <b>Premieinkomst och lagstadgade finansieringsandelar</b> |                      |                              |                      |                             |
| Premieinkomst                                             | 189 300 560,76       |                              | 194 878 051,81       |                             |
| Statens andel                                             | 743 800 222,87       |                              | 737 348 058,72       |                             |
| Folkpensionsanstaltens andel                              | <u>10 495 621,94</u> | <b>943 596 405,57</b>        | <u>11 139 275,89</u> | <b>943 365 386,42</b>       |
| <b>Intäkter av placeringsverksamheten</b>                 |                      | <b>17 409 494,47</b>         |                      | <b>18 930 602,78</b>        |
| <b>Utbetalda ersättningar</b>                             |                      | <b>-933 305 838,48</b>       |                      | <b>-928 521 801,60</b>      |
| <b>Förändring av ansvarsskulden</b>                       |                      |                              |                      |                             |
| Premieansvar                                              | -3 071 454,78        |                              | -12 614 666,47       |                             |
| Ersättningsansvar                                         | <u>3 275 787,26</u>  | <b>204 332,48</b>            | <u>-2 045 856,44</u> | <b>-14 660 522,91</b>       |
| <b>Driftskostnader</b>                                    |                      | <b>-14 656 994,31</b>        |                      | <b>-12 122 412,24</b>       |
| <b>Kostnader för placeringsverksamheter</b>               |                      | <u><b>-12 732 706,77</b></u> |                      | <u><b>-6 401 141,54</b></u> |
| <b>Resultat av försäkringsverksamheten</b>                |                      | <b>514 692,96</b>            |                      | <b>590 110,91</b>           |
| <b>Övriga intäkter</b>                                    |                      |                              |                      |                             |
| Intäkter av avbytarverksamheten                           | 150 120 226,03       |                              | 155 881 286,16       |                             |
| Projektet Ta hand om bonden                               | <u>1 411 976,63</u>  | <b>151 532 202,66</b>        | <u>678 101,85</u>    | <b>156 559 388,01</b>       |
| <b>Övriga kostnader</b>                                   |                      |                              |                      |                             |
| Kostnader för avbytarverksamheten                         | -150 120 226,03      |                              | -155 881 286,16      |                             |
| Kostn. för verks. för säkerhet i arb.                     | -514 692,96          |                              | -590 110,91          |                             |
| Projektet Ta hand om bonden                               | <u>-1 411 976,63</u> | <b>-152 046 895,62</b>       | <u>-678 101,85</u>   | <b>-157 149 498,92</b>      |
| <b>Räkenskapsperiodens resultat</b>                       |                      | <u><u><b>0,00</b></u></u>    |                      | <u><u><b>0,00</b></u></u>   |

**BALANSRÄKNING**

| AKTIVA                          | 31.12.2018                   |                | 31.12.2017                   |                |
|---------------------------------|------------------------------|----------------|------------------------------|----------------|
| PLACERINGAR                     |                              |                |                              |                |
| Fastighetsplaceringar           |                              |                |                              |                |
| Fastighetsaktier                | 35 366 441,29                |                | 37 177 652,76                |                |
| Övriga placeringar              |                              |                |                              |                |
| Aktier och andelar              | 221 916 179,77               |                | 203 970 465,28               |                |
| Finansmarknadsinstrument        | 1 000 000,00                 |                | 1 000 000,00                 |                |
| Övriga lånefordringar           | <u>10 500,00</u>             | 258 293 121,06 | <u>13 500,00</u>             | 242 161 618,04 |
| FORDRINGAR                      |                              |                |                              |                |
| Premiefordringar                | 14 299 968,16                |                | 14 790 078,36                |                |
| Fordringar hos staten och FPA   | 507 748,62                   |                | 235 038,27                   |                |
| Övriga fordringar               | <u>705 101,84</u>            | 15 512 818,62  | <u>481 550,27</u>            | 15 506 666,90  |
| ÖVRIGA TILLGÅNGAR               |                              |                |                              |                |
| Materiella tillgångar           |                              |                |                              |                |
| Maskiner och inventarier        | 111 217,08                   |                | 150 633,89                   |                |
| Övriga materiella tillgångar    | 105 354,51                   |                | 105 354,51                   |                |
| Kassa och bank                  | <u>11 055 499,22</u>         | 11 272 070,81  | <u>24 258 186,30</u>         | 24 514 174,70  |
| AKTIVA RESULTATREGLERINGAR      |                              |                |                              |                |
| Räntor och hyror                | 841 517,06                   |                | 897 884,68                   |                |
| Övriga akt. resultatregleringar | <u>1 763 422,04</u>          | 2 604 939,10   | <u>2 136 663,42</u>          | 3 034 548,10   |
| AKTIVA SAMMANLAGT               | <u><u>287 682 949,59</u></u> |                | <u><u>285 217 007,74</u></u> |                |
| PASSIVA                         |                              |                |                              |                |
|                                 |                              | 31.12.2018     | 31.12.2017                   |                |
| ANSVARSSKULD                    |                              |                |                              |                |
| Premieansvar                    | 124 064 964,34               |                | 120 993 509,56               |                |
| Ersättningsansvar               | <u>132 639 016,56</u>        | 256 703 980,90 | <u>135 914 803,82</u>        | 256 908 313,38 |
| SKULDER                         |                              |                |                              |                |
| Av direktförsäkringsverksamhet  | 1 399 505,99                 |                | 1 432 666,29                 |                |
| Skuld till staten och FPA       | 6 271 903,81                 |                | 817 703,67                   |                |
| Övriga skulder                  | <u>10 744 458,24</u>         | 18 415 868,04  | <u>11 352 141,76</u>         | 13 602 511,72  |
| PASSIVA RESULTATREGLERINGAR     | <u>12 563 100,65</u>         |                | <u>14 706 182,64</u>         |                |
| PASSIVA SAMMANLAGT              | <u><u>287 682 949,59</u></u> |                | <u><u>285 217 007,74</u></u> |                |

## FINANSIERINGSANALYS

|                                                                                                                   | 2018                  | 2017                  |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------|-----------------------|
| <b>Rörelseverksamhetens kassaflöde</b>                                                                            |                       |                       |
| Erhållna försäkringspremier                                                                                       | 189 802 658,55        | 194 566 386,05        |
| - till återförsäkrare betald andel                                                                                | -45 147,89            | -36 158,73            |
| Statens och FPA:s andel                                                                                           | 759 477 334,60        | 746 533 416,16        |
| Utbetalda ersättningar                                                                                            | -933 715 157,66       | -926 445 826,22       |
| - av återförsäkrare erhållen andel                                                                                | 147 082,59            | 41 595,67             |
| Erhållna räntor                                                                                                   | 782 192,35            | 936 300,61            |
| Erhållna dividender                                                                                               | 470 052,03            | 347 481,66            |
| Övriga placeringsinkomster                                                                                        | 2 537 596,60          | 1 812 688,68          |
| <b>Övriga inkomster från rörelseverksamheten</b>                                                                  |                       |                       |
| Inkomster av avbytarverksamheten                                                                                  | 148 390 037,37        | 160 133 529,99        |
| Projektet Ta hand om bonden                                                                                       | 1 000 000,00          | 2 000 000,00          |
| <b>Övriga utbetalningar för rörelseverksamheten</b>                                                               |                       |                       |
| Kostnader för avbytarverksamheten                                                                                 | -149 661 972,70       | -156 190 286,91       |
| Kostn. för verks. för säkerhet i arb.                                                                             | -513 987,36           | -584 596,02           |
| Projektet Ta hand om bonden                                                                                       | -1 411 976,63         | -678 101,85           |
| Övriga kostnader                                                                                                  | -17 558 780,27        | -14 664 587,07        |
| <b>Rörelseverks. kassaflöde före finans. poster och skatter</b>                                                   | <b>-300 068,42</b>    | <b>7 771 842,02</b>   |
| <b>Betalda räntor och betaln. för rörelseverksamhetens övriga finansiella kostnader</b>                           | <b>-81 298,40</b>     | <b>-37 799,25</b>     |
| <b>Rörelseverksamhetens kassaflöde</b>                                                                            | <b>-381 366,82</b>    | <b>7 734 042,77</b>   |
| <b>Investeringskassaflöde</b>                                                                                     |                       |                       |
| Investeringar i placeringar (exkl. likvida medel)                                                                 | -12 821 320,26        | -23 700 516,24        |
| Investeringar i och överlåtelseinkomster av immateriella och materiella tillgångar samt övriga tillgångar (netto) | 0,00                  | -18 960,55            |
| <b>Investeringskassaflöde</b>                                                                                     | <b>-12 821 320,26</b> | <b>-23 719 476,79</b> |
| <b>Förändring av likvida medel</b>                                                                                | <b>-13 202 687,08</b> | <b>-15 985 434,02</b> |
| <b>Likvida medel vid räkenskapsperiodens början *)</b>                                                            | <b>24 258 186,30</b>  | <b>40 243 620,32</b>  |
| <b>Likvida medel vid räkenskapsperiodens slut *)</b>                                                              | <b>11 055 499,22</b>  | <b>24 258 186,30</b>  |

\*) Innehåller balansposten Kassa och bank samt bankers placeringscertifikat som ingår i finansmarknadsinstrumenten.

# Noter till bokslutet

## PRINCIPER FÖR UPPRÄTTANDE AV BOKSLUTET

### Bestämmelser

Bokslutet för Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt (LPA) upprättas med iakttagande av vad som i lagen om pension för lantbruksföretagare (LFÖPL) bestäms om bokföring och bokslut samt Social- och hälsovårdsministeriets (SHM) förordningar, Finansinspektionens (FI) föreskrifter och anvisningar, den gällande bokföringslagen och bokföringsförordningen.

SHM anger genom en förordning de sätt på vilka upprättandet av LPA:s bokslut är undantaget från bestämmelserna i förordningen om försäkringsföretags bokslut och koncernbokslut. Vid upprättandet av LPA:s bokslut för 2018 tillämpas SHM:s förordning 614/2008 om försäkringsföretags bokslut och koncernbokslut med de undantag som enligt förordning 139/2016 gäller LPA:s bokslut. Dessutom tillämpas Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar 14/2012 med senare ändringar (Dnr 16/01.00/2017).

### Koncernbokslut

Uppgifterna om de fastighetsbolag som är helt i LPA:s ägo ges i noterna till balansräkningen, och inget koncernbokslut upprättas. Kombinerings är inte nödvändig för att erhålla en rättvisande och tillräcklig bild av resultatet av LPA:s verksamhet och av den ekonomiska ställningen (BokfL 6 kap. 3 §).

### Fordringar

Fordringarna upptas i balansräkningen antingen till sitt nominella värde eller till ett lägre sannolikt värde.

Osäkra fordringar har bokförts till ett sannolikt värde som är lägre än det nominella värdet. Nedskrivningar av osäkra premiefordringar samt i samband med skuld- och företagssanering efterskänkta fordringar och preskriberade premier behandlas som kreditförluster, vilka upptas som rättelse av premieinkomsten.

OFLA-regressfordringar och de fordringar som gäller återbetalning av kapitalvärdet av pensioner inom avträdesystemet har bokförts till sitt sannolika värde. Till övriga delar har fordringarna bokförts till sitt nominella värde.

### Placeringar

Placeringarna värderas enligt Finansinspektionens anvisningar antingen till anskaffningsutgiften eller till ett verkligt värde som är lägre än anskaffningsutgiften. Värderingen har gjorts enligt fifu-principen antingen till anskaffningsutgiften eller till ett lägre verkligt värde.

Om marknadspriset på placeringar som är föremål för kontinuerlig handel underskrider anskaffningsvärdet, upptas skillnaden som en nedskrivning av kostnaderna för placeringsverksamheten. Återförda nedskrivningar som gjorts på placeringar bokförs som inkomst av placeringsverksamheten, och de undervärderingar som gjorts kan på detta sätt maximalt minska till anskaffningsutgiften.

De masskuldebrevslån som är avsedda att hållas under hela löptiden har i balansräkningen värderats till sin anskaffningsutgift, som ökas eller minskas med skillnaden mellan det nominella värdet och anskaffningsvärdet, varvid skillnaden periodiserats som ränteintäkter eller minskning av dem.

Placeringscertifikat värderas till deras anskaffningsutgift.

Fastighetsplaceringarna har i balansräkningen värderats antingen till anskaffningspriset, höjt med

eventuella aktiverade anskaffningar, eller till ett lägre verkligt värde. Som fastigheternas verkliga värde används värderingar som gjorts av en utomstående sakkunnig eller genom en intern beräkningsmetod. De verkliga värdena per 31.12.2018 av affärs- och bostadsfastigheterna i bokslutet grundar sig på värden som fått av en utomstående värderare.

#### **Driftskostnader verksamhetsvis**

Driftskostnaderna och avskrivningarna upptas verksamhetsvis i resultaträkningens poster. De kostnader som skötseln av ersättningar och upprätthållandet av arbetsförmågan orsakat ingår i utbetalda ersättningar, medan den kostnadsandel som placeringsverksamheten medfört ingår i kostnaderna för placeringsverksamheten. Som driftskostnader upptas kostnaderna för skötsel av försäkringarna och förvaltningskostnaderna. De lagstadgade avgifterna ingår i förvaltningskostnaderna. I posten övriga kostnader ingår kostnaderna för skötsel av avbytarserviceverksamheten och verksamheten för säkerhet i arbete.

Enligt den avskrivningsplan som fastställdes år 2006 bokförs avskrivningar så att standardprogramvaror och andra utgifter med lång verkningstid avskrivs i form av jämna avskrivningar på fem år, medan maskiner och inventarier avskrivs i form av restvärdesavskrivningar på 25 %. Den allmänna aktiveringsgränsen för maskiner, anordningar och standardprogram är 2 000 euro. Regelmässiga avskrivningar görs inte på konstanskaffningar.

#### **Personalens försäkringsavgifter**

Personalens lagstadgade pensionsskydd enligt lagen om pension för arbetstagare har ordnats i Ömse-sidiga Arbetspensionsförsäkringsbolaget Elo. Personalens lagstadgade olycksfallsförsäkring finns i LokalTapiola-gruppen. Försäkringsavgifterna har bokförts i resultaträkningen på prestationsbasis.

#### **Principer för beräkning av ansvarsskulden**

Enligt de grunder som SHM har fastställt ska LPA som ansvarsskuld bokföra de medel som behövs för att täcka de framtida utgifterna för anordnande av pensionsskydd enligt LFÖPL, upp till ett sådant belopp att den andel av pensionsanstaltens inkomster som inte ska användas för något annat ändamål förslår till täckning av utgifterna (LFÖPL 125 §).

Det premieansvar som föranleds av LFÖPL-pensionsskyddet för stipendiater finansieras med stipendiaternas försäkringspremier och intäkterna av placeringsverksamheten sedan kostnaderna avdragits. Med kostnader avses i bokslutet ersättningsutgifter och skäliga skötselkostnader. Den återstående delen av intäkterna överförs till premieansvaret enligt de grunder som SHM fastställt.

Det ansvar som föranleds av anordnandet av arbetsskadeskydd enligt lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar (OFLAL) finansieras ur grundskyddsandelen, statens andel och lantbruksföretagarnas premieandel enligt förhållandet mellan de finansieringsandelar som anges i OFLAL 148 § 2 och 3 mom. De medel som behövs för att täcka de framtida utgifterna för anordnandet av arbetsskadeskyddet ska LPA uppta som ersättningsansvar enligt de grunder som SHM fastställt. Till ersättningsansvaret ska varje år överföras det belopp med vilket de försäkrades andel som nämns i OFLAL 148 § 3 mom. skiljer sig från den årliga premieinkomsten.

Utöver vad som i OFLAL 148 § bestäms om finansiering av totalkostnaderna, ska Folkpensionsanstalten (FPA) och LPA åren 2004–2018 betala en avgift för komplettering av ersättningsansvaret för att täcka det ansvarsunderskott som i fråga om grundskyddsandelen uppstått före 2004, så att avgiften fördelar sig på de andelar som FPA och LPA ska ansvara för enligt förhållandet mellan de finansieringsandelar som anges i 150 §. Enligt grunderna är kompletteringsavgiften ett fast belopp på 2,5 miljoner euro per år, varav FPA:s andel är 1,9 miljoner euro och LPA:s LFÖPL-andel 0,6 miljoner euro.

Den ansvarsskuld som gäller olycksfallsförsäkringen för fritiden beräknas enligt de grunder som SHM har fastställt.

**Nyckeltal**

De nyckeltal som beskriver LPA:s ekonomiska situation och beräkningsprinciperna för dem ingår i noterna.

**Förkortningar:**

|           |                                                                                                                                       |
|-----------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| LFÖPL     | lagen om pension för lantbruksföretagare                                                                                              |
| AVTRPL    | lagen om avträdelsepension                                                                                                            |
| AVSTÖL    | lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare (1995–2006) och<br>lagen om stöd för upphörande med att bedriva jordbruk (2007–2018)  |
| OFLA      | lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare                                                                                |
| OFLAL     | lagen om lantbruksföretagares olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar                                                                 |
| OFLA-Ft   | fritidsolycksfallsförsäkring                                                                                                          |
| LPA-DAGPL | lagen om ersättning till lantbruksföretagare för självrisktiden enligt<br>sjukförsäkringslagen                                        |
| GLF       | grupplivförsäkring                                                                                                                    |
| StPEL     | lagen om pensionsersättning som skall betalas av statens medel för tiden<br>för vård av barn under tre år eller för tiden för studier |

# NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN

## PREMIEINKOMST OCH LAGSTADGADE FINANSIERINGSANDELAR

| Premieinkomst                                                    | 2018           |             | 2017           |             |
|------------------------------------------------------------------|----------------|-------------|----------------|-------------|
| LFÖPL-grundpensionförsäkring                                     | 174 980 916,33 |             | 180 245 066,78 |             |
| Grupplivförsäkring                                               | 674 907,06     |             | 703 115,94     |             |
| OFLA-At-försäkring                                               | 10 366 757,98  |             | 10 641 076,85  |             |
| OFLA-Ft-försäkring                                               | 3 650 581,13   |             | 3 717 074,15   |             |
| Premieinkomst före kreditförluster<br>och återförsäkrarnas andel | 189 673 162,50 |             | 195 306 333,72 |             |
| Kreditförluster på premiefordringar (-)                          |                |             |                |             |
| LFÖPL                                                            | -302 816,39    | -365 296,30 |                |             |
| OFLA                                                             | -22 856,07     | -24 967,04  |                |             |
| GLF                                                              | -1 781,39      | -1 859,84   | -327 453,85    | -392 123,18 |
| Premieinkomst före återförsäkrarnas andel                        | 189 345 708,65 |             | 194 914 210,54 |             |
| Återförsäkrarnas andel (-)                                       | -45 147,89     |             | -36 158,73     |             |
| Premieinkomst                                                    | 189 300 560,76 |             | 194 878 051,81 |             |
| Statens andel x)                                                 |                |             |                |             |
| LFÖPL                                                            | 679 502 662,17 |             | 662 014 361,93 |             |
| AVTRPL                                                           | 25 505 086,45  |             | 28 305 477,53  |             |
| AVSTÖL                                                           | 26 841 494,83  |             | 34 302 353,05  |             |
| OFLA                                                             | 9 234 807,77   |             | 9 922 771,25   |             |
| LPA-DAGPL                                                        | 2 716 171,65   |             | 2 803 094,96   |             |
| Statens andel                                                    | 743 800 222,87 |             | 737 348 058,72 |             |
| Folkpensionsanstaltens andel                                     | 10 495 621,94  |             | 11 139 275,89  |             |
| Premieinkomst och lagstadgade finansieringsandelar               | 943 596 405,57 |             | 943 365 386,42 |             |

x) innehåller inte statens andel för avbytarverksamheten

## NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN

### UTBETALDA ERSÄTTNINGAR

2018

2017

#### Pensioner

|                                                                     |                |               |                |
|---------------------------------------------------------------------|----------------|---------------|----------------|
| LFÖPL-grundpensioner x)                                             | 698 055 022,87 |               | 694 350 014,81 |
| LFÖPL-tilläggs pensioner                                            | 7 089,14       |               | 8 057,64       |
| ArPL, APL, KAPL, KoPL, SjPL, StPL, KomPL, KyPL, FPAL grundpens.     | 205 968 134,42 |               | 205 044 214,21 |
| ArPL, APL, KAPL, KoPL, SjPL, StPL, KomPL, KyPL, FPAL tilläggs pens. | 1 946 778,56   |               | 1 945 397,94   |
| Pensioner för oavlönade perioder och StPEL                          | 2 691 607,21   |               | 2 357 508,60   |
| FöPL grundpensioner                                                 | 17 580 439,72  |               | 16 921 903,06  |
| FöPL tilläggs pensioner                                             | 9 579,84       |               | 9 527,28       |
| AVTRPL                                                              | 25 505 086,45  |               | 28 305 477,53  |
| AVSTÖL                                                              | 27 440 345,59  |               | 32 701 521,88  |
| OFLA arbetstid                                                      | 14 046 200,48  | 14 083 709,08 |                |
| OFLA fritid                                                         | 1 251 713,52   | 1 284 481,12  |                |
| Andelen enligt OFLAL 148 § 2 mom. och<br>180 § 6 mom. (-)           | -3 574 749,11  | -3 793 964,58 | 11 574 225,62  |
|                                                                     | 990 927 248,69 |               | 993 217 848,57 |

#### Ersättningar

|                |               |  |               |
|----------------|---------------|--|---------------|
| OFLA arbetstid | 18 315 075,59 |  | 18 680 751,68 |
| OFLA fritid    | 2 816 259,84  |  | 3 163 743,86  |
| LPA-DAGPL      | 2 558 157,67  |  | 2 641 572,59  |
| GLF            | 1 189 167,07  |  | 1 170 855,26  |
|                | 24 878 660,17 |  | 25 656 923,39 |

#### Pensioner och ersättningar

1 015 805 908,86 1 018 874 771,96

#### Övriga utbetalningar

603 456,69 684 094,49

#### Ansvarsfördelningsersättningar (-)

|                                  |                |                |                 |
|----------------------------------|----------------|----------------|-----------------|
| ArPL-KAPL-KoPL-SjPL              | -77 594 325,00 | -85 828 101,24 |                 |
| FÖPL                             | -17 581 079,23 | -16 915 894,69 |                 |
| Pensioner för oavlönade perioder | -218 672,20    | -95 394 076,43 | -3 409,77       |
|                                  |                |                | -102 747 405,70 |

#### StPEL-Statens ersättning

-87 181,96 -74 338,49

#### Utbetalda ersättningar före skötselkostnaderna och återförsäkrarnas andel

920 928 107,16 916 737 122,26

#### Kostnader för handläggning av ersättningar

12 485 587,74 11 787 671,07

#### Skötsel av verksamhet för upprätthållande av arbetsförmågan

39 226,17 38 603,94

#### Utbetalda ersättningar före återförsäkrarnas andel

933 452 921,07 928 563 397,27

#### Återförsäkrarnas andel (-)

-147 082,59 -41 595,67

#### Utbetalda ersättningar

933 305 838,48 928 521 801,60

x) Innehåller även LFÖPL:s andel till OFLA.



# NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN

## SPECIFIKATION AV NETTOINTÄKTERNA AV PLACERINGSVERKSAMHETEN

| Intäkter av placeringsverksamheten                                 | 2018              |                             | 2017              |                             |
|--------------------------------------------------------------------|-------------------|-----------------------------|-------------------|-----------------------------|
| <b>Intäkter av fastighetsplaceringar</b>                           |                   |                             |                   |                             |
| Övriga intäkter (hyresintäkter)                                    | 1 587 284,78      |                             | 1 183 278,95      |                             |
| Övriga intäkter                                                    | <u>0,00</u>       | <u>1 587 284,78</u>         | <u>0,00</u>       | <u>1 183 278,95</u>         |
| <b>Intäkter av övriga placeringar</b>                              |                   |                             |                   |                             |
| Dividendint. och vinstandelar                                      | 470 052,03        |                             | 347 481,66        |                             |
| Ränteintäkter                                                      | 725 824,73        |                             | 822 515,29        |                             |
| Övriga intäkter                                                    | <u>695 797,36</u> | <u>1 891 674,12</u>         | <u>738 032,16</u> | <u>1 908 029,11</u>         |
|                                                                    |                   | <b>3 478 958,90</b>         |                   | <b>3 091 308,06</b>         |
| <b>Återförda nedskrivningar</b>                                    |                   | <b>3 906 830,38</b>         |                   | <b>4 051 060,51</b>         |
| <b>Försäljningsvinster</b>                                         |                   | <u><b>10 023 705,19</b></u> |                   | <u><b>11 788 234,21</b></u> |
|                                                                    |                   | <b>17 409 494,47</b>        |                   | <b>18 930 602,78</b>        |
| <b>Kostnader för placeringsverksamheten</b>                        |                   |                             |                   |                             |
| <b>Kostnader för fastighetsplaceringar</b>                         |                   | <b>1 677 304,71</b>         |                   | <b>2 201 232,36</b>         |
| <b>Kostnader för övriga placeringar</b>                            |                   | <b>333 620,75</b>           |                   | <b>236 153,82</b>           |
| <b>Räntekostnader och övr. kostnader för främmande kapital</b>     |                   | <u><b>81 298,40</b></u>     |                   | <u><b>37 799,25</b></u>     |
|                                                                    |                   | <b>2 092 223,86</b>         |                   | <b>2 475 185,43</b>         |
| <b>Nedskrivningar och avskrivningar</b>                            |                   |                             |                   |                             |
| Nedskrivningar                                                     | 9 425 300,52      |                             | 2 525 751,17      |                             |
| Planenl. avskrivn. av placer.tillgångar                            | <u>0,00</u>       | <u>9 425 300,52</u>         | <u>0,00</u>       | <u>2 525 751,17</u>         |
| <b>Försäljningsförluster</b>                                       |                   | <u><b>967 849,39</b></u>    |                   | <u><b>1 039 013,94</b></u>  |
|                                                                    |                   | <b>12 485 373,77</b>        |                   | <b>6 039 950,54</b>         |
| <b>Skötselkostnader för placeringsverksamheten</b>                 |                   | <u><b>247 333,00</b></u>    |                   | <u><b>361 191,00</b></u>    |
|                                                                    |                   | <b>12 732 706,77</b>        |                   | <b>6 401 141,54</b>         |
| <b>Nettointäkter av placeringsverksamheten i resultaträkningen</b> |                   | <b>4 676 787,70</b>         |                   | <b>12 529 461,24</b>        |
| <b>Fördelning av nettointäkterna av placeringsverksamheten:</b>    |                   |                             |                   |                             |
| LFÖPL-verksamhet                                                   |                   | <b>2 511 927,03</b>         |                   | <b>5 932 331,08</b>         |
| OFLA-At-verksamhet                                                 |                   | <b>1 802 506,53</b>         |                   | <b>5 447 894,18</b>         |
| OFLA-Ft-verksamhet                                                 |                   | <u><b>362 354,14</b></u>    |                   | <u><b>1 149 235,98</b></u>  |
|                                                                    |                   | <u><b>4 676 787,70</b></u>  |                   | <u><b>12 529 461,24</b></u> |

## NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN

### DRIFTSKOSTNADER

| <b>Totala driftskostnader verksamhetsvis</b><br>(exkl. avbytarverksamhet och säkerhet i arbete) | <b>2018</b>           |                                     | <b>2017</b>          |               |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------|-------------------------------------|----------------------|---------------|
|                                                                                                 | <b>Driftsutgifter</b> | <b>Planenliga<br/>avskrivningar</b> | <b>Totalt</b>        | <b>Totalt</b> |
| Utbetalda ersättningar                                                                          | 12 507 396,26         | 17 417,65                           | <b>12 524 813,91</b> | 11 826 275,01 |
| Kostnader för handläggning av ersättningar                                                      | 12 468 170,09         | 17 417,65                           | <b>12 485 587,74</b> | 11 787 671,07 |
| Skötsel av verks. för upprätthåll. av arbetsförmågan                                            | 39 226,17             | 0,00                                | <b>39 226,17</b>     | 38 603,94     |
| Driftskostnader                                                                                 | 14 636 547,49         | 20 446,82                           | <b>14 656 994,31</b> | 12 122 412,24 |
| Kostnader för skötsel av försäkr.verksamheten                                                   | 8 836 137,93          | 12 343,82                           | <b>8 848 481,75</b>  | 6 312 262,00  |
| Kostnader för förvaltningen                                                                     | 5 800 409,56          | 8 103,00                            | <b>5 808 512,56</b>  | 5 810 150,24  |
| Kostnader för placeringsverksamheten                                                            | 247 333,00            | 0,00                                | <b>247 333,00</b>    | 361 191,00    |
| Driftskostnader totalt                                                                          | <b>27 391 276,75</b>  | <b>37 864,47</b>                    | <b>27 429 141,22</b> | 24 309 878,25 |

| <b>Specifikation av förvaltningskostnaderna i resultaträkningen</b> | <b>2018</b> |                     | <b>2017</b> |                  |
|---------------------------------------------------------------------|-------------|---------------------|-------------|------------------|
| Lagstadgade avgifter                                                |             |                     |             |                  |
| PSC:s kostnadsandel                                                 | 421 770,60  |                     | 480 870,56  |                  |
| Besvärnsnämnden för arb.pens.ärenden (TELK)                         | 77 499,57   |                     | 56 826,84   |                  |
| Finansinspektionens tillsynsavgift                                  | 11 708,33   | <b>510 978,50</b>   | 11 226,84   | 548 924,24       |
| Övriga förvaltningskostnader                                        |             | <b>566 484,66</b>   |             | 502 374,19       |
| Totalt                                                              |             | <b>1 077 463,16</b> |             | 1 051 298,43     |
| <b>Revisorernas arvoden</b>                                         |             |                     |             |                  |
| Revision                                                            |             | <b>19 541,16</b>    |             | <b>17 004,12</b> |
| Övriga tjänster eller skatterådgivning                              |             | <b>0,00</b>         |             | 0,00             |
|                                                                     |             | <b>19 541,16</b>    |             | 17 004,12        |

### Fördelning av de totala driftskostnaderna

|                    |                      |               |
|--------------------|----------------------|---------------|
| LFÖPL-verksamhet   | <b>19 666 860,83</b> | 17 498 846,05 |
| OFLA-At-verksamhet | <b>5 846 941,75</b>  | 5 155 495,88  |
| OFLA-Ft-verksamhet | <b>912 782,24</b>    | 818 087,46    |
| AVSTÖ-verksamhet   | <b>1 002 556,40</b>  | 837 448,86    |
|                    | <b>27 429 141,22</b> | 24 309 878,25 |

### Personalkostnader (exkl. avbytarverksamhet och säkerhet i arbete)

|                          |                      |               |
|--------------------------|----------------------|---------------|
| Löner och arvoden        | <b>8 053 710,91</b>  | 7 934 856,19  |
| Pensionskostnader        | <b>1 513 205,26</b>  | 1 501 016,89  |
| Övriga lönebikostnader   | <b>274 712,26</b>    | 339 884,72    |
| Övriga personalkostnader | <b>644 530,32</b>    | 574 062,26    |
|                          | <b>10 486 158,75</b> | 10 349 820,06 |

### Ledningens löner och arvoden, pensionsförbindelser, penninglån och villkor för dem samt säkerheter och ansvarsförbindelser

|                                                                      |                   |            |
|----------------------------------------------------------------------|-------------------|------------|
| Arvoden till delegationens medlemmar och deras ersättare             | <b>32 408,00</b>  | 31 730,00  |
| Arvoden till styrelsemedlemmarna och deras ersättare                 | <b>68 802,00</b>  | 70 137,00  |
| Löner och arvoden till verkställande direktören och ställföreträdare | <b>330 261,81</b> | 325 137,41 |

Löner och arvoden till verkställande direktören och ställföreträdare år 2018 består av utbetalda löner och naturaförmåner. Dessutom ingår i beloppet en engångsersättning på grund av APL-tilläggspensionssystem och motsvarande tilläggspensionssystem som avslutats genom beslut av LPA:s styrelse.

Som pensionsålder för verkställande direktören har avtalats 63 år. Tilläggspensionsskydd har ordnats i Ömsesidiga Livförsäkringsbolaget LokalTapiola.

Ett pensionsskydd enligt minimivillkoren i ArPL-systemet har finansierats för personer i förtroendeuppdrag.

Ledningen har inte beviljats penninglån, säkerheter eller andra ansvarsförbindelser.

|                                            |             |             |
|--------------------------------------------|-------------|-------------|
| <b>Nettoantalet anställda i genomsnitt</b> | <b>2018</b> | <b>2017</b> |
| Kontorspersonal                            | <b>142</b>  | 148         |
| Ombudsmän                                  | <b>33</b>   | 33          |

## NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN

### SPECIFIKATION AV FÖRÄNDRINGEN I ANSVARSSKULDEN

|                                                   | 31.12.2018            | Förändring 2018    | 31.12.2017            | 31.12.2016            |
|---------------------------------------------------|-----------------------|--------------------|-----------------------|-----------------------|
| Premieansvar för LFÖPL-grundpensionsskyddet       | 35 620 822,51         | -8 694 560,19      | 44 315 382,70         | 45 083 341,43         |
| STIP. Premieansvar för LFÖPL-grundpens.skyddet    | 88 441 093,19         | 11 766 441,78      | 76 674 651,41         | 63 289 989,04         |
| Premieansvar för LFÖPL-tilläggs-pensionsskyddet   | 3 048,64              | -426,81            | 3 475,45              | 5 512,62              |
| Ersättningsansvar för LFÖPL-tilläggs-pens.skyddet | 24 398,60             | -1 143,38          | 25 541,98             | 27 119,69             |
| Ersättningsansvar för OFLA-At                     | 110 520 966,82        | -2 389 890,70      | 112 910 857,52        | 110 440 260,31        |
| Ersättningsansvar för OFLA-Ft                     | 22 093 651,14         | -884 753,18        | 22 978 404,32         | 23 401 567,38         |
|                                                   | <b>256 703 980,90</b> | <b>-204 332,48</b> | <b>256 908 313,38</b> | <b>242 247 790,47</b> |

### ÖVRIGA INTÄKTER

2018

2017

#### Intäkter av avbytarverksamheten

|                                                                       |                       |                       |
|-----------------------------------------------------------------------|-----------------------|-----------------------|
| Ersättn. för kommunernas driftskostn. för avbytarservice              | 133 154 853,61        | 139 569 500,30        |
| Ersättn. för kommunernas förvaltn.kostn. för avbytarservice           | 13 338 990,88         | 13 338 914,20         |
| Ersättn. för LPA:s förvaltn.kostn. för avbytarservice                 | 1 321 368,59          | 1 461 142,52          |
| Ersättn. för förvaltningskostn. för avbytarservice för pälsdjursuppf. | 181 999,56            | 181 999,56            |
| Ersättn. för driftskostn. för avbytarservice för pälsdjursuppf.       | 1 891 935,59          | 1 110 986,41          |
| Ersättning för kostnaderna för vikariehjälp för renskötare            | 231 077,80            | 218 743,17            |
|                                                                       | <b>150 120 226,03</b> | <b>155 881 286,16</b> |
| Projektet Ta hand om bonden                                           | <b>1 411 976,63</b>   | <b>678 101,85</b>     |
|                                                                       | <b>151 532 202,66</b> | <b>156 559 388,01</b> |

### ÖVRIGA KOSTNADER

#### Kostnader för avbytarverksamheten

|                                                           |                       |                       |
|-----------------------------------------------------------|-----------------------|-----------------------|
| Kommunernas driftskostnader för avbytarservice            | 133 154 853,61        | 139 569 500,30        |
| Kommunernas kostn. för den lokala avbytarserviceförvaltn. | 13 338 990,88         | 13 338 914,20         |
| Förvaltningskostn. för avbytarservice för pälsdjursuppf.  | 181 999,56            | 181 999,56            |
| Driftskostnader för avbytarservice för pälsdjursuppfödare | 1 891 935,59          | 1 110 986,41          |
| Kostnader för vikariehjälp för renskötare                 | 231 077,80            | 218 743,17            |
| LPA:s kostnader för skötsel av avbytarservice             |                       |                       |
| Personalkostnader                                         | 504 153,83            | 548 285,34            |
| ADB-kostnader                                             | 326 906,19            | 414 870,53            |
| Övriga kostnader                                          | 489 461,83            | 496 857,65            |
| Avskrivningar                                             | 846,74                | 1 129,00              |
|                                                           | <b>150 120 226,03</b> | <b>155 881 286,16</b> |

#### Kostnader för verksamhet för säkerhet i arbete

|                                             |                     |                     |
|---------------------------------------------|---------------------|---------------------|
| Arbetskyddsstipendier                       | 50 000,00           | 85 133,00           |
| Förvaltningskostnader för säkerhet i arbete | 464 692,96          | 504 977,91          |
|                                             | <b>514 692,96</b>   | <b>590 110,91</b>   |
| Utgifter för projektet Ta hand om bonden    | 1 411 976,63        | 678 101,85          |
|                                             | <b>1 926 669,59</b> | <b>1 268 212,76</b> |

## NOTER TILL BALANSRÄKNINGEN

### PLACERINGAR

#### Placeringarnas verkliga värde och värderingsdifferens

| Placeringar                  | 31.12.2018 | Återstående<br>anskaffningsutgift | Bokföringsvärde       | Verkligt värde        |
|------------------------------|------------|-----------------------------------|-----------------------|-----------------------|
| <b>Fastighetsplaceringar</b> |            |                                   |                       |                       |
| Fastighetsaktier             |            | 35 366 441,29                     | 35 366 441,29         | 58 133 602,05         |
| <b>Övriga placeringar</b>    |            |                                   |                       |                       |
| Aktier och andelar           |            | 221 916 179,77                    | 221 916 179,77        | 232 172 122,53        |
| Finansmarknadsinstrument     |            | 1 000 000,00                      | 1 000 000,00          | 1 000 000,00          |
| Övriga lånefordringar        |            | 10 500,00                         | 10 500,00             | 10 500,00             |
|                              |            | <u>258 293 121,06</u>             | <u>258 293 121,06</u> | <u>291 316 224,58</u> |

I den återstående anskaffningsutgiften för finansmarknadsinstrument ingår skillnaden mellan det nominella värdet och anskaffningspriset, periodiserad som räntetäkter eller som en minskning av dessa

0,00  
258 293 121,06

**Värderingsdifferens 31.12.2018 (skillnaden mellan det verkliga värdet och bokföringsvärdet) 33 023 103,52**

| Placeringar                  | 31.12.2017 | Återstående<br>anskaffningsutgift | Bokföringsvärde       | Verkligt värde        |
|------------------------------|------------|-----------------------------------|-----------------------|-----------------------|
| <b>Fastighetsplaceringar</b> |            |                                   |                       |                       |
| Fastighetsaktier             |            | 37 177 652,76                     | 37 177 652,76         | 63 575 744,43         |
| <b>Övriga placeringar</b>    |            |                                   |                       |                       |
| Aktier och andelar           |            | 203 970 465,28                    | 203 970 465,28        | 227 752 815,74        |
| Finansmarknadsinstrument     |            | 1 000 000,00                      | 1 000 000,00          | 1 000 000,00          |
| Övriga lånefordringar        |            | 13 500,00                         | 13 500,00             | 13 500,00             |
|                              |            | <u>242 161 618,04</u>             | <u>242 161 618,04</u> | <u>292 342 060,17</u> |

I den återstående anskaffningsutgiften för finansmarknadsinstrument ingår skillnaden mellan det nominella värdet och anskaffningspriset, periodiserad som räntetäkter eller som en minskning av dessa

0,00  
242 161 618,04

**Värderingsdifferens 31.12.2017 (skillnaden mellan det verkliga värdet och bokföringsvärdet) 50 180 442,13**

## NOTER TILL BALANSRÄKNINGEN

### Fastighetsplaceringar

#### Förändringar i fastighetsplaceringar

|                    |            |
|--------------------|------------|
| Anskaffningsutgift | 1.1.2017   |
| Ökningar           |            |
| Minskningar        |            |
| Anskaffningsutgift | 31.12.2017 |
| Anskaffningsutgift | 1.1.2018   |
| Ökningar           |            |
| Minskningar        |            |
| Anskaffningsutgift | 31.12.2018 |

#### Fastighetsaktier

|               |
|---------------|
| 35 060 609,28 |
| 5 297 970,41  |
| -3 290 926,93 |
| 37 067 652,76 |
| 37 067 652,76 |
| 2 182 545,32  |
| -3 883 756,79 |
| 35 366 441,29 |

2018

#### Fastighetsaktier i eget bruk

|                                |               |
|--------------------------------|---------------|
| Återstående anskaffningsutgift | 11 429 057,80 |
| Bokföringsvärde                | 11 429 057,80 |
| Verkligt värde                 | 16 653 201,14 |

#### Placeringsfastighets- och bostadsaktier

|                                             | Ägarandel | Bokföringsvärde      | Verkligt värde       |
|---------------------------------------------|-----------|----------------------|----------------------|
| Kiinteistö Oy Espoon Finnbo                 | 100,0 %   | 1 500 000,00         | 1 500 000,00         |
| Kiinteistö Oy Metsätapiola                  | 51,02 %   | 20 139 203,50        | 34 693 600,00        |
| Kiinteistö Oy Tietäjantie 11                | 100,0 %   | 900 000,00           | 900 000,00           |
| Kiinteistö Oy Hopia-avain                   | 100,0 %   | 1 500 000,00         | 1 500 000,00         |
| Asunto Oy Kauniaisten Läntinen Koulupolku 2 | 100,0 %   | 1 863 870,43         | 4 200 000,00         |
| Asunto Oy Otatornit                         | 29,6 %    | 1 880 527,80         | 5 100 000,00         |
| Asunto Oy Kittilän Kätkäläinen              | 23,0 %    | 416 090,20           | 636 000,00           |
| Vierumäki Golf Garden Oy bygn.nr 143        |           | 450 000,00           | 450 000,00           |
|                                             |           | <b>28 649 691,93</b> | <b>48 979 600,00</b> |

#### Övriga fastighets- och bostadsaktier

|                                          |         |                     |                     |
|------------------------------------------|---------|---------------------|---------------------|
| Kiinteistö Oy Metsätapiolan Pysäköinti   | 51,02 % | 3 746 627,79        | 3 746 627,79        |
| Kiinteistö Oy Tapiolan Jalopuupysäköinti | 17,40 % | 1 429 152,06        | 1 434 117,60        |
| As Oy Tapiolan Jalava                    | 0,0 %   | 17 833,97           | 25 588,55           |
| As Oy Tapiolan Pyökki                    | 3,9 %   | 364 932,39          | 559 382,71          |
| As Oy Tapiolan Saarni                    | 4,2 %   | 39 185,45           | 374 410,48          |
| As Oy Tapiolan Tammi                     | 17,5 %  | 1 119 017,70        | 3 013 874,92        |
|                                          |         | <b>6 716 749,36</b> | <b>9 154 002,05</b> |

#### Fastighets- och bostadsaktier totalt

|               |               |
|---------------|---------------|
| 35 366 441,29 | 58 133 602,05 |
|---------------|---------------|

#### Övriga placeringar

##### Aktier och andelar

|                                   | Bokföringsvärde       | Verkligt värde        |
|-----------------------------------|-----------------------|-----------------------|
| Börsbolag                         | 3 314 758,01          | 3 614 001,36          |
| Andra än börsbolag totalt         | 4 819 852,43          | 5 217 639,12          |
| Andelar i placeringsfonder totalt | 213 781 569,33        | 223 340 482,05        |
| <b>Aktier och andelar totalt</b>  | <b>221 916 179,77</b> | <b>232 172 122,53</b> |

##### Masskuldebrevslån

|              |              |
|--------------|--------------|
| 1 000 000,00 | 1 000 000,00 |
|--------------|--------------|

#### Övriga lånefordringar

|      |      |
|------|------|
| 2018 | 2017 |
|------|------|

##### Lånefordringar fördelade enligt säkerhet

|             |           |           |
|-------------|-----------|-----------|
| Bankgaranti | 10 500,00 | 13 500,00 |
|-------------|-----------|-----------|

## NOTER TILL BALANSRÄKNINGEN

### FÖRÄNDRINGAR I IMMATERIELLA OCH MATERIELLA TILLGÅNGAR

|                                           | Immateriella<br>tillgångar | Materiella<br>tillgångar | Totalt      |
|-------------------------------------------|----------------------------|--------------------------|-------------|
| Anskaffn.utgift 1.1.2018                  | 0,00                       | 854 070,98               | 854 070,98  |
| Helt avskrivna under det föregående året  | 0,00                       | 0,00                     | 0,00        |
| Ökningar                                  | 0,00                       | 0,00                     | 0,00        |
| Minskningar                               | 0,00                       | -17 564,40               | -17 564,40  |
| Anskaffn.utgift 31.12.2018                | 0,00                       | 836 506,58               | 836 506,58  |
| Akkumulerade avskrivningar 1.1.2018       | 0,00                       | -598 082,58              | -598 082,58 |
| Helt avskrivna under det föregående året  | 0,00                       | 0,00                     | 0,00        |
| Akkumulerade avskrivningar av minskningar | 0,00                       | 17 564,40                | 17 564,40   |
| Avskrivningar under räkenskapsperioden    | 0,00                       | -39 416,81               | -39 416,81  |
| Akkumulerade avskrivningar 31.12.2018     | 0,00                       | -619 934,99              | -619 934,99 |
| Bokföringsvärde 31.12.2018                | 0,00                       | 216 571,59               | 216 571,59  |

### Anskaffningar/avskrivningar verksamhetsvis

|                   | Bokföringsvärde<br>1.1.2018 | Ökning/Minskning<br>netto | Avskrivning | Bokföringsvärde<br>31.12.2018 |
|-------------------|-----------------------------|---------------------------|-------------|-------------------------------|
| Avbytarservice    | 3 387,01                    | 0,00                      | 846,74      | 2 540,27                      |
| Säkerhet i arbete | 2 822,39                    | 0,00                      | 705,60      | 2 116,79                      |
| Övrig verksamhet  | 249 779,00                  | 0,00                      | 37 864,47   | 211 914,53                    |
|                   | 255 988,40                  | 0,00                      | 39 416,81   | 216 571,59                    |

## ANSVAR

### Placeringsansvar

|                                                   |                   |
|---------------------------------------------------|-------------------|
| Återstående obetald del av placeringsansvar       | <b>31.12.2018</b> |
| Kapitalplac. Bocap SME Achievers Fund II Ky       | 1 160 020,00      |
| Kapitalplac. Elite Finland Value Added Fund II Ky | 2 580 205,00      |
| Kapitalplac. Essedel Russia Opportunity Fund Ky   | 1 045,00          |
| Kapitalplac. IPR.VC Fund I Ky                     | 462 759,97        |
| VNT Management/ Power Fund II Ky                  | 0,00              |
| Kapitalplac. Selected Mezzanine Funds             | 109 980,00        |
| Kapitalplac. Selected Private Equity              | 132 404,00        |
| Superhero Venture Fund 2015                       | 723 963,72        |

### Leasinghyresansvar och andra avtalsbas. ansvar

|                    |                   |
|--------------------|-------------------|
| Betalas under 2019 | 134 328,82        |
| Betalas senare     | 223 325,51        |
| Totalt             | <b>357 654,33</b> |

### Hyresansvar

|                    |                   |
|--------------------|-------------------|
| Betalas under 2019 | 121 087,20        |
| Betalas senare     | 213 717,50        |
| Totalt             | <b>334 804,70</b> |

## NOTER TILL BALANSRÄKNINGEN

### FORDRAN HOS STATEN OCH FPA / SKULD TILL STATEN OCH FPA

Fordran (+) / Skuld (-)

#### FORDRAN HOS STATEN / SKULD TILL STATEN

|                | 2018                 | 2017               |
|----------------|----------------------|--------------------|
| LFÖPL 135 §    | 502 662,17           | -185 638,07        |
| AVTRPL 22 §    | 5 086,45             | -294 522,47        |
| AVSTÖL 38 §    | -3 158 505,17        | -197 646,95        |
| OFLA 16 §      | -1 565 192,23        | 122 771,25         |
| LPA-DAGPL 10 § | -43 828,35           | -66 905,04         |
|                | <b>-4 259 777,13</b> | <b>-621 941,28</b> |

#### FORDRAN HOS FPA / SKULD TILL FPA

|           |                      |                    |
|-----------|----------------------|--------------------|
| OFLA 16 § | -1 504 378,06        | 39 275,88          |
|           | <b>-5 764 155,19</b> | <b>-582 665,40</b> |

### PASSIVA RESULTATREGLERINGAR

|                                                                   | 2018                  | 2017                  |
|-------------------------------------------------------------------|-----------------------|-----------------------|
| Statsandelsförskott (JSM)                                         | -4 150 000,00         | -4 725 000,00         |
| Anslag för proj. Ta hand om bonden 2018 bokf. som pass. res.regl. | -909 921,52           | -1 321 898,15         |
| Övriga passiva resultatregleringar                                | -5 283 082,75         | -6 774 681,65         |
|                                                                   | <b>-10 343 004,27</b> | <b>-12 821 579,80</b> |

### FORDRAN/SKULD AV ANSVARFÖRDELNING

Aktiva resultatregleringar (+) / Passiva resultatregleringar (-)

|                                                                               | 2018                 | 2017                 |
|-------------------------------------------------------------------------------|----------------------|----------------------|
| FÖPL-pensioner                                                                | 14 891,79            | 258 073,42           |
| ArPL-, APL-, KAPL-, KoPL-, SjöPL-, FPAL-, StPL-,<br>KomPL- och KyPL-pensioner | -2 212 538,46        | -1 853 342,87        |
| Pensioner för oavlönade perioder                                              | -7 557,92            | -31 259,97           |
|                                                                               | <b>-2 205 204,59</b> | <b>-1 626 529,42</b> |

### INNEHAV I ANDRA FÖRETAG

#### Fastighets- och bostadsbolag helt i LPA:s ägo:

|                                                        | andel<br>% | Eget kapital<br>31.12.2018 | Räkenskapsperiodens vinst/<br>förlust euro |
|--------------------------------------------------------|------------|----------------------------|--------------------------------------------|
| Kiinteistö Oy Espoon Finnbo, Esbo                      | 100        | 1 681 679,80               | -3 406,25                                  |
| Kiinteistö Oy Tietäjantie 11, Esbo                     | 100        | 647 377,93                 | -5 894,38                                  |
| Asunto Oy Kauniaisten Läntinen Koulupolku 2, Grankulla | 100        | 1 803 441,49               | -4 421,86                                  |
| Kiinteistö Oy Hopia-avain, Helsingfors                 | 100        | 1 021 468,15               | -8 002,01                                  |

#### Fastighets- och bostadsbolag delvis i LPA:s ägo:

|                                                |       |                 |               |
|------------------------------------------------|-------|-----------------|---------------|
| Kiinteistö Oy Metsätapiola, Esbo               | 51,02 | 33 022 909,38   | 1 458 416,43  |
| Kiinteistö Oy Metsätapiolan Pysäköinti, Esbo   | 51,02 | 6 650 360,23    | -298 438,92   |
| Kiinteistö Oy Tapiolan Jalopuupysäköinti, Esbo | 0,0   | 12 177 786,29   | -3 460,57 x)  |
| Asunto Oy Tapiolan Pyökki, Esbo                | 0,0   | 15 393 953,46   | 23,90 x)      |
| Asunto Oy Tapiolan Saarni, Esbo                | 0,0   | 14 712 880,44   | -8,66 x)      |
| Asunto Oy Tapiolan Tammi, Esbo                 | 0,0   | 12 443 422,29   | -60,89 x)     |
| Asunto Oy Otatornit, Esbo                      | 0,0   | 1 108 474,84 x) | 180 578,18 x) |
| Asunto Oy Kittilän Kätäläinen, Kittilä         | 23    | 1 444 600,11 x) | 1 910,87 x)   |

x) Uppgifter enligt bokslutet för 2017

# Nyckeltal över LPA:s ekonomiska utveckling och försäkringsverksamhet

Innehåller inte avbytarverksamheten.

|                                                       | 2018<br>mn €    | 2017<br>mn €    | 2016<br>mn €    | 2015<br>mn €    | 2014<br>mn €    |
|-------------------------------------------------------|-----------------|-----------------|-----------------|-----------------|-----------------|
| Premieinkomst                                         | 189,7           | 195,3           | 199,3           | 205,0           | 208,4           |
| Statens andel                                         | 743,8           | 737,3           | 730,0           | 717,7           | 706,0           |
| Folkpensionsanstaltens andel                          | 10,5            | 11,1            | 13,5            | 10,0            | 12,3            |
| Utbetalda pensioner och ersättningar                  | -1 016,4        | -1 019,5        | -1 016,6        | -1 014,4        | -1 009,1        |
| Nettointäkter av placeringsverks. till verkligt värde | -10,9           | 13,8            | 9,2             | 14,9            | 26,9            |
| avkastnings-% på sysselsatt kapital                   | -3,5 %          | 4,3 %           | 3,3 %           | 5,2 %           | 11,5 %          |
| Placeringsverks. resultat till verkligt värde         | -18,4           | 6,6             | 2,1             | 7,3             | 20,1            |
| Omsättning                                            | 961,4           | 955,4           | 966,5           | 962,5           | 947,6           |
| Driftskostnader totalt                                | -27,4           | -24,3           | -23,6           | -24,4           | -22,6           |
| % av omsättningen                                     | 2,9 %           | 2,5 %           | 2,4 %           | 2,5 %           | 2,4 %           |
| LFÖPL-driftskostnader, % av LFÖPL-arbetsinkomstsumman | 1,7 %           | 1,5 %           | 1,4 %           | 1,3 %           | 1,2 %           |
| Ansvarsskuld                                          | 256,7           | 256,9           | 242,2           | 225,5           | 203,9           |
| Pensionstillgångar                                    | 289,7           | 307,1           | 291,3           | 281,1           | 264,3           |
| LFÖPL-arbetsinkomstsumma                              | 1 239,9         | 1 277,6         | 1 319,0         | 1 347,8         | 1 404,0         |
|                                                       | <b>personer</b> | <b>personer</b> | <b>personer</b> | <b>personer</b> | <b>personer</b> |
| LFÖPL-försäkrade 31.12                                | 60 138          | 62 190          | 65 125          | 67 157          | 70 754          |
| OFLA-försäkrade 31.12                                 | 81 689          | 83 275          | 85 394          | 88 297          | 91 326          |
| Pensions- och ersättningstagare 31.12                 | 114 511         | 119 345         | 123 839         | 128 505         | 132 850         |

## Formler för nyckeltalen och deras innehåll 31.12.2018

### Premieinkomst

LFÖPL- och OFLA-premieinkomsterna på prestationsbasis före avdrag för kreditförlusterna och återförsäkrarnas andel.

### Statens andel

De statsandelar som LPA erhållit för kostnaderna för LFÖPL-systemet och avträdelsesystemen.

### Folkpensionsanstaltens andel

Den andel som Folkpensionsanstalten betalat av kostnaderna för olycksfallssystemet.

### Utbetalda pensioner och ersättningar

De pensioner och ersättningar som har betalats till pensionstagarna före avdrag för ansvarsfördelningsersättningen.

### Nettointäkter av placeringsverksamheten till verkligt värde

Nettointäkterna av placeringarna till verkligt värde = förändringen i marknadsvärdena mellan slutet och början av rapporteringsperioden - kassaflödet under perioden.

**Avkastningen på sysselsatt kapital** beräknas med en TWR-formel (time weighted return).

Avkastningens dagsnotering = (Förändringen - Kassaflödet) / (Föregående dags marknadsvärde)\*100

Förändring = Nuvarande marknadsvärde - föregående dags marknadsvärde

Kassaflöde = köp - försäljning - intäkter + kostnader

Avkastningen på längre sikt räknas ut genom följande kedja:

Avkastning =  $((1 + \text{avkastning}_1) * (1 + \text{avkastning}_2) * \dots * (1 + \text{avkastning}_n) - 1) * 100$

### Placeringsverksamhetens resultat till verkligt värde

Placeringsverks. resultat till verkligt värde = nettointäkterna av placeringsverks. till verkligt värde - avkastningskravet på ansvarsskulden.

### Omsättning

Omsättningen = premieinkomsten före kreditförluster på premiefordringar och återförsäkrarnas andel + statens andel + Folkpensionsanstaltens andel + intäkter av placeringsverksamheten enligt resultaträkningen.

### Driftskostnader totalt

De sammanlagda driftskostnaderna verksamhetsvis (exkl. avbytar-service och säkerhet i arbete).

### Ansvarsskuld

Ansvarsskulden i balansräkningen

### Pensionstillgångar

Pensionstillgångarna = LPA:s ansvarsskuld per 31.12.2018 + skillnaden mellan placeringarnas bokföringsvärde och verkliga värde.

### LFÖPL-arbetsinkomstsumma

Den LFÖPL-arbetsinkomstsumma som har beräknats för hela året utifrån försäkringsbeståndet per 31.12.2018.



**Placeringsfördelning till verkligt värde**

|                                                                   | Grundfördelning |              |               |              | Riskfördelning <sup>8)</sup> |                  |                  |                  |                  |                  |
|-------------------------------------------------------------------|-----------------|--------------|---------------|--------------|------------------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|
|                                                                   | 31.12.2018      |              | 31.12.2017    |              | 31.12.2018                   |                  | 31.12.2017       | 31.12.2016       | 31.12.2015       | 31.12.2014       |
|                                                                   | mn euro         | %            | mn euro       | %            | mn euro                      | % <sup>10)</sup> | % <sup>10)</sup> | % <sup>10)</sup> | % <sup>10)</sup> | % <sup>10)</sup> |
|                                                                   |                 |              |               |              |                              |                  |                  |                  |                  |                  |
| <b>Ränteplaceringar sammanlagt</b>                                | <b>137,95</b>   | <b>48,5</b>  | <b>143,55</b> | <b>48,3</b>  | <b>137,95</b>                | <b>48,5</b>      | <b>48,3</b>      | <b>50,7</b>      | <b>52,5</b>      | <b>51,5</b>      |
| Lånefordringar <sup>1)</sup>                                      | 0,01            | 0,0          | 0,01          | 0,0          | 0,01                         | 0,0              | 0,0              | 0,0              | 0,0              | 0,0              |
| Masskuldebrevslån                                                 | 84,96           | 29,9         | 86,61         | 29,1         | 84,96                        | 29,9             | 29,1             | 30,7             | 29,1             | 29,6             |
| Övriga finansmarknadsinstrument och depositioner <sup>1) 2)</sup> | 52,98           | 18,6         | 56,93         | 19,2         | 52,98                        | 18,6             | 19,2             | 20,1             | 23,4             | 21,8             |
| <b>Aktieplaceringar sammanlagt</b>                                | <b>97,44</b>    | <b>34,3</b>  | <b>101,30</b> | <b>34,1</b>  | <b>97,44</b>                 | <b>34,3</b>      | <b>34,1</b>      | <b>30,8</b>      | <b>28,9</b>      | <b>26,3</b>      |
| Noterade aktier <sup>3)</sup>                                     | 92,60           | 32,6         | 97,33         | 32,8         | 92,60                        | 32,6             | 32,8             | 29,5             | 27,2             | 24,3             |
| Kapitalplaceringar <sup>4)</sup>                                  | 4,79            | 1,7          | 3,92          | 1,3          | 4,79                         | 1,7              | 1,3              | 1,3              | 1,6              | 2,0              |
| Onoterade aktier <sup>5)</sup>                                    | 0,05            | 0,0          | 0,05          | 0,0          | 0,05                         | 0,0              | 0,0              | 0,0              | 0,0              | 0,0              |
| <b>Fastighetsplaceringar sammanlagt</b>                           | <b>45,20</b>    | <b>15,9</b>  | <b>48,20</b>  | <b>16,2</b>  | <b>45,20</b>                 | <b>15,9</b>      | <b>16,2</b>      | <b>17,2</b>      | <b>17,5</b>      | <b>19,9</b>      |
| Direkta fastighetsplaceringar                                     | 41,48           | 14,6         | 46,08         | 15,5         | 41,48                        | 14,6             | 15,5             | 16,5             | 17,5             | 19,2             |
| Fastighetsplaceringsfonder och kollekt. investeringar             | 3,72            | 1,3          | 2,13          | 0,7          | 3,72                         | 1,3              | 0,7              | 0,7              | 0,0              | 0,6              |
| <b>Övriga placeringar</b>                                         | <b>3,82</b>     | <b>1,3</b>   | <b>4,08</b>   | <b>1,4</b>   | <b>3,82</b>                  | <b>1,3</b>       | <b>1,4</b>       | <b>1,2</b>       | <b>1,2</b>       | <b>2,4</b>       |
| Placeringar i hedgefonder <sup>6)</sup>                           | 3,08            | 1,1          | 3,11          | 1,0          | 3,08                         | 1,1              | 1,0              | 1,0              | 1,0              | 1,8              |
| Råvaruplaceringar                                                 | 0,73            | 0,3          | 0,00          | 0,0          | 0,73                         | 0,3              | 0,0              | 0,0              | 0,0              | 0,3              |
| Övriga placeringar <sup>7)</sup>                                  | 0,00            | 0,0          | 0,98          | 0,3          | 0,00                         | 0,0              | 0,3              | 0,2              | 0,2              | 0,2              |
| <b>Placeringar sammanlagt</b>                                     | <b>284,40</b>   | <b>100,0</b> | <b>297,14</b> | <b>100,0</b> | <b>284,40</b>                | <b>100,0</b>     | <b>100,0</b>     | <b>100,0</b>     | <b>100,0</b>     | <b>100,0</b>     |
| Effekt av derivat <sup>9)</sup>                                   | 0,00            | 0,0          | 0,00          | 0,0          | 0,00                         | 0,0              | 0,0              | 0,0              | 0,0              | 0,0              |
| <b>Placeringar till verkligt värde sammanlagt</b>                 | <b>284,40</b>   | <b>100,0</b> | <b>297,14</b> | <b>100,0</b> | <b>284,40</b>                | <b>100,0</b>     | <b>100,0</b>     | <b>100,0</b>     | <b>100,0</b>     | <b>100,0</b>     |
| <b>Masskuldebrevsportföljens modif. duration</b>                  | <b>4,49</b>     |              |               |              |                              |                  |                  |                  |                  |                  |

1) Inklusive upplupna räntor

2) Inklusive kassa och bank samt köpeskillingsfordringar och -skulder

3) Inklusive blandfonder om dessa inte kan hänföras till någon annan post

4) Inklusive kapitalfonder och mezzaninefonder samt placeringar i infrastrukturen

5) Inklusive onoterade fastighetsplaceringsbolag

6) Inklusive alla typer av andelar i hedgefonder oberoende av fondens strategi

7) Inklusive de poster som inte kan hänföras till andra placeringsslag

8) Riskfördelningen kan redovisas för jämförelseperioderna allteftersom uppgifter samlas in (inte retroaktivt).

Om siffrorna för jämförelseperioderna redovisas och perioderna inte är fullständigt jämförbara ska detta nämnas.

9) Inklusive derivatens verkan på skillnaden mellan grundfördelningen och riskfördelningen. Effekten av derivaten kan vara +/- . Efter justeringen av skillnaden är slutsumman av riskfördelningen lika med grundfördelningen.

10) Den proportionella andelen beräknas genom att använda slutsumman av "Placeringar till verkligt värde sammanlagt" som divisor.

## Nettointäkter av placeringsverksamheten på sysselsatt kapital

|                                                                   | Placeringsv.<br>nettointäkt<br>marknadsvärde <sup>8)</sup> | Sysselsatt<br>kapital <sup>9)</sup> | Avkastnings-%<br>på sysselsatt<br>kapital | Avkastnings-% på sysselsatt kapital |             |              |              |
|-------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------|-------------------------------------|-------------------------------------------|-------------------------------------|-------------|--------------|--------------|
|                                                                   |                                                            |                                     |                                           | 2017                                | 2016        | 2015         | 2014         |
| <b>Avkastning € / % på sysselsatt kapital</b>                     | <b>31.12.2018</b>                                          |                                     |                                           |                                     |             |              |              |
|                                                                   | mn euro                                                    | mn euro                             | %                                         | %                                   | %           | %            | %            |
| <b>Ränteplaceringar sammanlagt</b>                                | <b>-1,88</b>                                               | <b>161,92</b>                       | <b>-1,10</b>                              | <b>1,68</b>                         | <b>3,18</b> | <b>-0,11</b> | <b>3,58</b>  |
| Lånefordringar <sup>1)</sup>                                      | 0,00                                                       | 0,01                                | 0,00                                      | 0,00                                | 0,00        | 0,00         | 0,00         |
| Masskuldebrevslån                                                 | -1,76                                                      | 85,61                               | -2,06                                     | 3,26                                | 5,54        | 0,21         | 6,87         |
| Övriga finansmarknadsinstrument och depositioner <sup>1) 2)</sup> | -0,13                                                      | 76,30                               | -0,17                                     | 0,22                                | 0,09        | 0,10         | 0,18         |
| <b>Aktieplaceringar sammanlagt</b>                                | <b>-9,28</b>                                               | <b>104,03</b>                       | <b>-8,59</b>                              | <b>11,01</b>                        | <b>3,44</b> | <b>11,71</b> | <b>8,06</b>  |
| Noterade aktier <sup>3)</sup>                                     | -9,65                                                      | 99,72                               | -9,31                                     | 11,70                               | 6,04        | 13,96        | 10,28        |
| Kapitalplaceringar <sup>4)</sup>                                  | 0,37                                                       | 4,26                                | 8,04                                      | -4,10                               | -34,30      | -14,86       | -13,05       |
| Onoterade aktier <sup>5)</sup>                                    | 0,00                                                       | 0,05                                | 0,89                                      | 5,94                                | -33,14      | 0,75         | 1,12         |
| <b>Fastighetsplaceringar sammanlagt</b>                           | <b>0,30</b>                                                | <b>44,29</b>                        | <b>0,32</b>                               | <b>1,01</b>                         | <b>1,00</b> | <b>15,26</b> | <b>46,96</b> |
| Direkta fastighetsplaceringar                                     | 0,27                                                       | 41,69                               | 0,10                                      | 0,62                                | 1,15        | 14,95        | 48,08        |
| Fastighetsplaceringsfonder och kollektiva investeringar           | 0,03                                                       | 2,60                                | 1,89                                      | 8,37                                | 0,00        | 8,00         | 19,91        |
| <b>Övriga placeringar</b>                                         | <b>-0,32</b>                                               | <b>4,08</b>                         | <b>0,32</b>                               | <b>8,79</b>                         | <b>5,35</b> | <b>2,79</b>  | <b>-3,09</b> |
| Placeringar i hedgefonder <sup>6)</sup>                           | -0,08                                                      | 3,10                                | -2,37                                     | 7,52                                | 4,68        | 5,22         | 0,82         |
| Råvaruplaceringar                                                 | 0,00                                                       | 0,00                                | 0,00                                      | 0,00                                | 0,00        | -5,43        | -21,77       |
| Övriga placeringar <sup>7)</sup>                                  | -0,24                                                      | 0,98                                | -24,70                                    | 18,76                               | 9,53        | 3,65         | -3,95        |
| <b>Placeringar sammanlagt</b>                                     | <b>-11,17</b>                                              | <b>314,32</b>                       | <b>-3,49</b>                              | <b>4,29</b>                         | <b>3,31</b> | <b>5,20</b>  | <b>11,48</b> |
| Intäkter, kostn. och driftskostn. ej förd. på placeringsslag      | 0,28                                                       | -0,02                               | 0,00                                      | 0,00                                | 0,00        | 0,00         | 0,00         |
| <b>Nettointäkter av placeringsverks. till verkligt värde</b>      | <b>-10,89</b>                                              | <b>314,30</b>                       | <b>-3,49</b>                              | <b>4,29</b>                         | <b>3,31</b> | <b>5,20</b>  | <b>11,48</b> |

1) Inklusive upplupna räntor

2) Inklusive kassa och bank samt köpeskillingsfordringar och -skulder

3) Inklusive blandfonder om dessa inte kan hänföras till någon annan post

4) Inklusive kapitalfonder och mezzaninefonder samt placeringar i infrastrukturen

5) Inklusive onoterade fastighetsplaceringsbolag

6) Inklusive alla typer av andelar i hedgefonder oberoende av fondens strategi

7) Inklusive de poster som inte kan hänföras till andra placeringsslag

8) Förändring av marknadsvärdena vid slutet och början av rapportperioden - kassaflöden under perioden.

Med kassaflöde avses differensen mellan försäljning/intäkter och köp/kostnader.

9) Sysselsatt kapital = Marknadsvärde vid början av rapportperioden + kassaflöden som tidsavvägts per dag eller månad.

## RISKHANTERING

### Allmänna principer för riskhanteringen

Riskhanteringen baserar sig på LPA:s verksamhetsidé samt på en omvärldsanalys och de strategiska målen. Det är en kontinuerlig och systematisk verksamhet som täcker LPA:s alla uppgiftsområden. Ett mål för riskhanteringen vid LPA är att som en del av den interna kontrollen säkerställa att verksamheten är störningsfri, kontinuerlig och ekonomisk genom att förebygga realisering av kända risker och minimera de förluster som beror på dem. Med hjälp av riskhanteringen kan man identifiera de osäkerhetsfaktorer som kan äventyra uppnåendet av målen för verksamheten.

Det väsentliga är att sträva efter en kostnadseffektiv fördelning av riskhanteringsresurser, vilket förutsätter att man klarlägger nyckelriskerna i verksamheten. Målet är identifiering av riskerna, genomtänkt hantering av dem och eventuellt minskning eller undanröjande av risker. I denna process måste betydelsen av de verkningar som riskerna har och sannolikheten av att de blir verklighet bedömas för att lämpliga handlingsprinciper och förfaranden för hantering av riskerna ska kunna tas fram.

### *Ansvar för riskhanteringen och tillsyn*

LPA:s styrelse ser till att pensionsanstalten har tillräcklig intern kontroll och tillräckliga riskhanteringsystem med beaktande av verksamhetens art och omfattning (LFöPL 119 §). Styrelsen har godkänt LPA:s riskhanteringspolitik och godkänner årligen en riskhanteringsplan som omfattar hela LPA:s verksamhet och som anger målen för riskhanteringen inom de olika verksamheterna, gränserna för risktagningen samt ansvaren, riskmått och tillsynsprinciperna.

LPA:s styrelse har också godkänt principer för den interna kontrollen. Iakttagandet av dessa principer är också en del av genomförandet av riskhantering i LPA.

### *Organisering av riskhanteringen*

LPA:s styrelse och verkställande direktör har helhetsansvaret för riskhanteringen som en del av LPA:s interna kontroll. Styrelsen godkänner årligen en riskhanteringsplan och bedömer varje år om den interna kontrollen vid LPA, inklusive riskhanteringen, är ordnad på lämpligt sätt. Vad gäller placeringsverksamhetens riskhantering har styrelsens arbetsutskott en central roll på grund av utskottets uppgifter i samband med placeringsverksamheten. Styrelsen beaktar den information som produceras inom riskhanteringen som en del av den strategiska planeringen och beslutsfattandet.

Riskhanteringsfunktionen leds av verkställande direktören. Vid tillsynen över riskhanteringen biträds verkställande direktören av LPA:s ledningsgrupp. Den praktiska samordningen och rapporteringen inom riskhanteringen, utvecklingen av riskhanteringsprocesserna och tillsynen över att bestämmelserna iakttas (compliancefunktionen) ankommer på juridiska chefen, som arbetar under verkställande direktören och samtidigt är LPA:s riskhanteringschef.

Verkställande direktören och direktörerna svarar för att riskhanteringen är korrekt ordnad i de enheter som är verksamma under dem. Varje enhetschef svarar för genomförandet av riskhanteringen i den egna enheten. I samband med den årliga verksamhetsplaneringen utarbetar enheterna och aktuarien riskhanteringsplaner för den egna verksamheten. Ansvariga personer för identifierade enskilda risker har utsetts i varje enhets riskhanteringsplan.

### *Uppföljning och tillsyn*

LPA:s ledningsgrupp övervakar riskhanteringsverksamheten, dvs. att de riskhanteringsåtgärder som ingår i planerna genomförs i praktiken (de ansvariga personernas kontrollansvar), genom att man följer upp resultaten av uppställda mått, dvs. att riskerna hålls inom godtagbara gränser, samt hur riskhanteringsprocessen framskrider och hur den fungerar.

Den interna revisionen utnyttjar vid valet av granskningsobjekt resultaten av de riskkartläggningar som gjorts i LPA samt granskar också riskhanteringsverksamheten och ger vid behov sakkunnigutlåtanden om riskhanteringen.

#### *Rapportering*

Till styrelsen rapporteras halvårsvis om helhetssituationen i fråga om riskhanteringen. Rapporter om placeringsriskerna ges till styrelsen kvartalsvis samt dessutom rapporteras separat om eventuella andra väsentliga risker som observerats under året.

De väsentliga riskobservationer som gjorts på enheterna rapporteras till ledningsgruppen kvartalsvis.

### **Den försäkringstekniska ansvarsskuldens risker och riskhantering**

#### *Definition av riskerna och riskhanteringsstrategier*

Enligt de grunder som Social- och hälsovårdsministeriet (SHM) har fastställt överförs i bokslutet till premieansvaret för lantbruksföretagarnas LFÖPL-grundskydd den del av LPA:s intäkter som inte har använts till att täcka LPA:s övriga kostnader. Lantbruksföretagarnas LFÖPL är därigenom ett rent fördelningssystem och ansvarsskulden har närmast karaktären av en buffertfond som säkerställer likviditeten. På grund av det ringa beloppet gäller likviditetsrisken huvudsakligen uppskattningen av den årliga premieinkomsten och statsandelen.

Penningflödet i anslutning till LFÖPL-grundskyddet för stipendiater måste hållas separat från det penningflöde som gäller lantbruksföretagare (LFÖPL 125 §). Därför utgörs premieansvaret för stipendiaternas LFÖPL-grundskydd av skillnaden mellan inkomsterna och utgifterna för stipendiater i enlighet med de grunder som SHM fastställt. Staten deltar i framtiden i finansieringen av pensionsskyddet för stipendiater om premieansvaret för stipendiater någon gång blir negativt.

På grund av den ringa omfattningen av LFÖPL-tillägsskyddsrorelsen är den inte förbunden med några väsentliga risker. Staten deltar i betalningen av de pensioner som bygger på tillägsskyddet i den mån ansvarsskulden och den avkastning av placeringarna som den inbringat inte är tillräcklig.

Den kostnad som beror på ordnandet av lagstadgat arbetsskadeskydd enligt OFLAL finansieras ur grundskyddsandelen (FPA och LFÖPL) samt ur statens andel och lantbruksföretagarnas premieandel. De som finansierar grundskyddet deltog inte före 2004 i fonderingen av bestående ersättningar och de betalar därför under en övergångsperiod 2004–2018 en särskild kompletteringsavgift för att täcka det ansvarsunderskott som uppkommit. Både kompletteringsavgiften och det egentliga ersättningsansvaret bestäms enligt grunder som SHM fastställt. Efter övergångsperioden kommer OFLA för arbetstid (dvs. arbetsskador) att vara ett helt fonderande system i fråga om de bestående ersättningarna. Skillnaden mellan de försäkrades kostnadsandel enligt OFLAL 148 § 3 mom. och den årliga premieinkomsten uppföljs genom ett utjämningsansvar, som samtidigt kontrollerar att nivån på premierna är rätt. SHM fastställer grunderna även för premiens del.

Den frivilliga olycksfallsförsäkringen för fritiden finansieras av de försäkrade genom försäkringspremien, vars nivå fastställs av SHM. I den frivilliga fritidsförsäkringen är risken för en plötslig nedgång i försäkringsbeståndet verklig. Därför måste ansvarsbeloppet vara rätt dimensionerat för att framtida ersättningar för redan inträffade skador ska kunna betalas. I fritidsförsäkringens ersättningsansvar används samma kapitaliseringsmodell som i den lagstadgade arbetsskedeförsäkringen. Även grunderna för fritidsförsäkringen fastställs av SHM i fråga om både ersättningsansvaret och försäkringspremien.

#### *Riskhanteringsprocesser*

Grunderna för försäkringspremierna, skötselkostnaderna och de försäkringstekniska ansvaren fastställs av SHM för alla försäkringsrorelser som LPA bedriver. Således har riskhanteringsprocessen till denna del lagts ut till en aktör med den senaste informationen om bland annat rätt ansvarsfördelning. Den kreditförlustrisk som hänför sig till premierna är inte väsentlig, men risken följs kontinuerligt. På

grund av att verksamheten är lagstadgad kan LPA inte göra någon riskprovning i pensions- och olycksfallsförsäkringen.

I enlighet med 5 § i statsrådets förordning om verkställighet av lagen om pension för lantbruksföretagare (LFÖPF) fastställs statsandelen tre gånger om året utgående från LPA:s statsandelsutredning: i november under det föregående året fastställs förskottsposterna för hela följande år, i juni justeras förskottsposterna för den senare delen av det innevarande året (samtidigt som den slutliga statsandelen fastställs för det föregående året) och i november justeras den förskottspost som ska betalas för december. LPA:s statsandelsutredningar bygger på noggranna uppföljningsmodeller som stödjer sig på så färsk statistik som möjligt och beaktar de lagstiftnings-, it- och andra dylika ändringar som redan är kända.

I fritids-OFLA-rörelsen har man som skydd mot stora skador en skadeexcedentåterförsäkring (Excess of Loss). Täckningen i återförsäkringen är den del av skadeutgiften som överstiger 500 000 euro, medan återförsäkrarens maximiansvar är 1 000 000 euro per slutlig skada. Som beredskap för fluktuationer i det årliga resultatet av fritids-OFLA finns också ett utjämningsansvar, som har en riskteoretiskt bestämd nedre och övre gräns.

#### *Försäkringsmatematiska antaganden*

I den försäkringsrörelse som gäller LFÖPL-grundskyddet följer man ArPL-beräkningsräntan, som fastställs halvårsvis. Beräkningsräntan för LFÖPL-tillägsskyddet är 4,25 %. I OFLA-försäkringarna för arbetstid och för fritid är beräkningsräntan 3,5 %.

I uppföljningsmodellerna för LFÖPL-försäkrade och LFÖPL-pensioner används ett dödlighetsmått som har definierats utifrån uppgifterna om LFÖPL-försäkrade och LFÖPL-pensionstagare. I OFLA-försäkringarna används samma dödlighetsmått som i LFÖPL, men vid kapitaliseringen av de bestående ersättningsarna från OFLAL används den allmänna olycksfallsförsäkringens dödlighetsmått och på det baserade kapitalvärdeskoefficienter. Olycksfallsförsäkringscentralen (TVK) har uppdaterat koefficienterna enligt ett nytt dödlighetsmått år 2016. De nya koefficienterna togs i bruk i LPA vid beräkningen av ansvar per 31.12.2017.

#### *Volymuppgifter om den försäkringstekniska ansvarsskulden*

Uppgifter om storleken av den försäkringstekniska ansvarsskulden för de olika försäkringsrörelserna samt nyckeltal som beskriver försäkringsverksamheten ingår i noterna till bokslutet. Beloppet av utjämningsansvaret i OFLA-fritidsförsäkringen, idealzonens nedre och övre gräns samt deras utveckling under tio år framgår också av bokslutsmaterialet.

### **Hantering av placeringsrisker**

#### *Definition av riskerna och riskhanteringsstrategier*

Placeringsverksamhetens betydelse är relativt sett mindre än vad som är vanligt i arbetspensionssystemet. LPA:s placeringstillgångar är föremål för marknads-, ränte- och likviditetsrisker, av vilka likviditetsrisken är den viktigaste på grund av hur LPA:s verksamhet finansieras. Detta har beaktats i placeringsverksamheten genom att tillgångarna har placerats i objekt som lätt kan realiseras samt genom att långfristiga likviditetsprognoser uppgjorts.

Placeringspolitiken och ändringarna i den samt de detaljerade målen för placeringsverksamheten beskrivs i en placeringsplan som uppgörs årligen.

#### *Riskhanteringsprocesser*

Styrelsen fastställer årligen en placeringsplan och en riskhanteringsplan för LPA:s hela verksamhet. I riskhanteringsplanen beskrivs de allmänna principerna för intern kontroll med avseende på placeringsverksamheten, och dessa principer preciseras sedan i placeringsplanen. Genomförandet av placeringsplanen följs åtminstone en gång i kvartalet både i styrelsens arbetsutskott och i styrelsen. Ekonomienheten svarar för kontrollen av placeringsriskerna och rapporterar om dem.

En betydande del av LPA:s placeringstillgångar förvaltas av utomstående kapitalförvaltare. Den portfölj som varje kapitalförvaltare sköter har begränsats till 40 % av placeringstillgångarnas sysselsatta kapital. Genom inbördes avtal har portföljförvaltarens befogenheter begränsats i fråga om allokering. Portföljförvaltarena övervakas genom rapportering åtminstone varje månad och genom regelbundna träffar med ansvarspersonerna. Som portföljförvaltare anlitas bara allmänt kända aktörer med gott rykte.

I beräkningsgrunderna för de rörelser som LPA verkställer föreskrivs separat för varje enskilt fall om följande minimikrav på avkastningen av placeringarna:

- LFÖPL-grundpensionsförsäkringen: beräkningsräntan (5,5 % från 1.1.2018 och 5,5 % från 1.7.2018)
- LFÖPL-tilläggsförsäkringen: beräkningsräntan 4,25 %
- OFLA-ansvarsskulden: beräkningsräntan 3,5 %.

LPA använder sig av VaR- och stresstestningstillsyn. Med hjälp av dem kan man bättre bedöma de maximala förlustriskerna i placeringsverksamheten och hur förändringar på marknaden inverkar på placeringstillgångarna.

#### *Volymuppgifter om placeringsbeståndets riskstruktur*

Placeringarna och deras avkastning beskrivs i noterna och i nyckeltalen.

Tabellen visar de olika placeringslagens genomsnittliga andelar enligt läget i slutet av 2018. I siffrorna ingår inte aktierna i fastighetsaktiebolaget Kiinteistö Oy Metsätapiola som berättigar till innehav av de egna lokalerna och inte heller placeringskonton.

| Placeringslag           | Sysselsatt kapital<br>(miljoner euro)<br>31.12.2018 | Andel % | Avkastning<br>% per år |
|-------------------------|-----------------------------------------------------|---------|------------------------|
| Lån                     | 0,0                                                 | 0,0     | 0,0                    |
| Masskuldebrevslån       | 84,4                                                | 30,7    | -2,2                   |
| Marknadspengar          | 43,3                                                | 15,7    | -0,3                   |
| Ränteplaceringar totalt | 127,7                                               | 46,5    | -1,5                   |
| Aktier och andelar      | 102,2                                               | 37,2    | -8,5                   |
| Fastigheter             | 44,8                                                | 16,3    | 0,2                    |
| Samtliga                | 274,7                                               | 100,0   | 4,3                    |

Placeringarna (enligt marknadsvärdet 31.12.2018) fördelar sig geografiskt så att 30,9 % är placerade i Finland, 34,6 % i övriga Europa och 34,5 % i den övriga världen.

Fastighetsplaceringarna (enligt marknadsvärdet 31.12.2018) fördelar sig på kontorsfastigheter 57,3 % (4 objekt), bostadsfastigheter 29,6 % (6 objekt) och övriga fastighetsobjekt 5,6 % (4 objekt) samt fastighetsfonder 7,5 %. Objekten är till största delen belägna i huvudstadsregionen.

#### **Operativa risker**

##### *Definition av riskerna och riskhanteringsstrategier*

Riskhanteringen är en del av arbetet i varje enhet. I samband med den årliga verksamhetsplaneringen tar enheterna ställning till väsentliga risker som är förknippade med deras verksamhet samt till förebyggande åtgärder och riskhanteringsåtgärder genom att varje enhet utarbetar en egen riskhanteringsplan baserad på ledningens riskanalys. Utifrån de enskilda planerna sammanställs en riskhanteringsplan som omfattar hela LPA.

### *Riskhanteringsprocesser*

Som redskap i riskhanteringsprocesserna används bl.a. LPA:s arbets- och handläggningsordning, arbetsordningen för ekonomiförvaltningen och separata anvisningar som getts med stöd av den samt sekretessreglerna, datasäkerhetsreglerna, skyddsföreskrifterna och beredskapsplanen.

De operativa riskerna hanteras genom kontinuerlig utbildning och efterträdarplanering, genom rätt organisering och genom förebyggande kontroller som är inbyggda i datasystemen för att begränsa sannolikheten av ogynnsamma händelser. En kontinuerlig kvalitetskontroll av handläggningen och tillämpningarna genomförs med hjälp av chefsövervakning, avstämningar och stickprovsgranskningar. Genom intern kontroll säkerställs att verksamheten bedrivs i enlighet med lagar, föreskrifter och anvisningar samt att de mål som gäller en ekonomisk och effektiv verksamhet iakttas. Egendoms- och skaderiskerna kartläggs årligen och de väsentliga riskerna har försäkrats.

### *Beskrivning av väsentliga operativa risker*

De operativa riskerna hänför sig till både de interna och externa verksamhetsförutsättningarna. Alla funktioner i LPA är till en stor grad beroende av it-tillämpningarna samt olika register och uppgifterna i dem. Även den stora volymen i betalningsrörelsen utgör en betydande operativ risk. LPA måste ständigt beakta bland annat de förändringar som sker i de försäkrades verksamhetsmiljö samt de lagändringar som gäller LPA:s verksamhetsområden.

## UNDERSKRIFTER

Esbo den 13 mars 2019

Juha Marttila  
ordförande

Mikko Kautto  
vice ordförande

Esa Hiiva

Holger Falck

Minna Liuttu

Hannu Mäkinen

Jarmo Mäntyharju

Kati Partanen

Henna Vuotila

Päivi Huotari  
verkställande direktör

Bokslutsanteckning

Efter genomförd granskning har vi i dag gett en revisionsberättelse.

Helsingfors den \_\_\_\_ mars 2019

PricewaterhouseCoopers Ab  
CGR-sammanslutning

Jukka Paunonen  
CGR



## Förteckning över bokföringsböckerna

|                                        |                       |                                    |
|----------------------------------------|-----------------------|------------------------------------|
| Balansbok                              | Inbunden handling     | 10 år efter räkensk.periodens slut |
| Balansspecifik. och specifik. av noter | Handling              | 10 år efter räkensk.periodens slut |
| Huvudbok                               | DVD-skiva             | 10 år efter räkensk.periodens slut |
| Dagbok                                 | DVD-skiva             | 10 år efter räkensk.periodens slut |
| Kassakladd                             | På OpusCapitas server | 10 år efter räkensk.periodens slut |
| Bankernas kontoutdrag                  | På OpusCapitas server | 6 år efter räkensk.periodens slut  |
| Inköpsreskontra                        | DVD-skiva             | 6 år efter räkensk.periodens slut  |
| Inköpsfakturor                         | DVD-skiva             | 6 år efter räkensk.periodens slut  |
| Reseräkningar                          | DVD-skiva             | 6 år efter räkensk.periodens slut  |
| Försäljningsreskontra                  | DVD-skiva             | 6 år efter räkensk.periodens slut  |
| Lönebokföring                          | På Aditros server     | 10 år efter räkensk.periodens slut |
| Andra verifikationer                   | Pappersversion        | 6 år efter räkensk.periodens slut  |

Verifikationsslagen finns uppräknade i bokslutets balansspecifikationer.

Bokföringsmaterialet förvaras i fastighetsaktiebolaget Kiinteistö Oy Metsätapiolas lokaler i Esbo. Dessutom förvaras DVD-dokument hos Helsingfors OP Bank.

## **Revisionsberättelse**

Till Lantbruksföretagarnas pensionsanstalts delegation

### **Revision av bokslutet**

---

#### **Utlåtande**

Som vårt utlåtande anför vi att bokslutet ger riktiga och tillräckliga uppgifter om pensionsanstaltens verksamhetsresultat och ekonomiska ställning i enlighet med de i Finland gällande bestämmelserna om upprättande av bokslut och att det uppfyller de lagstadgade kraven.

#### **Föremålet för revisionen**

Vi har reviderat Lantbruksföretagarnas pensionsanstalts (FO-nummer 0101319-6) bokslut för räkenskapsperioden 1.1–31.12.2018. Bokslutet omfattar balansräkning, resultaträkning, finansieringsanalys och noter till bokslutet.

---

#### **Motivering för utlåtandet**

Vi har utfört revisionen i enlighet med god revisionssed som tillämpas i Finland. Våra skyldigheter enligt god revisionssed beskrivs närmare under Revisorns skyldigheter vid revision av bokslut.

Enligt vår mening har vi inhämtat tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis som grund för vårt utlåtande.

#### **Oavhängighet**

Vi är oavhängiga av bolaget enligt de etiska krav som iaktas i Finland vad avser den revision vi har utfört och vi har uppfyllt de övriga etiska skyldigheter som följer av dessa krav.

---

#### **Styrelsens och verkställande direktörens skyldigheter i fråga om bokslutet**

Styrelsen och verkställande direktören ansvarar för att bokslutet upprättas så att det ger riktiga och tillräckliga uppgifter i enlighet med de i Finland gällande bestämmelserna om upprättande av bokslut och uppfyller de lagstadgade kraven. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar också för sådan intern kontroll som de anser behövas för att de ska kunna upprätta ett bokslut som inte innehåller väsentliga felaktigheter på grund av oegentligheter eller fel.

Styrelsen och verkställande direktören är vid upprättandet av bokslutet skyldiga att bedöma pensionsanstaltens förmåga att fortsätta sin verksamhet och i tillämpliga fall framföra omständigheter som har samband med att verksamheten fortsätter och med att bokslutet har upprättats på grundval av att verksamheten fortsätter. Bokslutet upprättas på grundval av att verksamheten fortsätter utom i det fall att avsikten är att avveckla pensionsanstalten eller avsluta dess verksamhet eller att det inte finns något annat realistiskt alternativ än att göra så.

---

#### **Revisorns skyldigheter vid revision av bokslut**

Vårt mål är att få en rimlig säkerhet om huruvida bokslutet som helhet innehåller väsentliga felaktigheter på grund av oegentligheter eller fel samt att avge en revisionsberättelse som innehåller vårt utlåtande. Rimlig säkerhet är en hög säkerhetsnivå, men den garanterar inte att väsentliga felaktigheter alltid upptäcks vid en revision som utförs enligt god revisionssed. Felaktigheter kan orsakas av oegentligheter eller fel och de anses vara väsentliga om de ensamma eller tillsammans rimligen kan väntas påverka de ekonomiska beslut som användarna fattar med stöd av bokslutet.

Till en revision enligt god revisionssed hör att vi använder yrkesmässigt omdöme och bevarar en yrkesmässig skepticism under hela revisionen. Dessutom gäller följande:

- Vi identifierar och bedömer riskerna för väsentliga felaktigheter på grund av oegentligheter eller fel och vi planerar och vidtar revisionsåtgärder som motsvarar dessa risker och inhämtar tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis som grund för vårt utlåtande. Risker för att en väsentlig felaktighet som orsakats av oegentligheter inte upptäcks är större än risken för att en väsentlig felaktighet som orsakats av ett fel inte upptäcks, eftersom det i samband med oegentligheter kan förekomma samarbete, förfalskning, avsiktligt utelämnande av uppgifter eller anförande av felaktiga uppgifter eller åsidosättande av den interna kontrollen.
- Vi bildar oss en uppfattning om den interna kontroll som är relevant för revisionen för att kunna planera granskningsåtgärder som är lämpliga med tanke på omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i den interna kontrollen vid pensionsanstalten.
- Vi utvärderar ändamålsenligheten i de principer för upprättande av bokslut som har använts och rimligheten i företagsledningens bokföringsmässiga uppskattningar och i de uppgifter som framställs om dem.
- Vi kommer till en slutsats huruvida det varit riktigt att styrelsen och verkställande direktören upprättat bokslutet utifrån att verksamheten antas fortsätta, och på grundval av de inhämtade revisionsbevisen kommer vi till en slutsats huruvida det i fråga om händelser eller omständigheter förekommer sådan väsentlig osäkerhet som kan ge märkbar orsak att tvivla på pensionsanstaltens förmåga att fortsätta sin verksamhet. Om vår slutsats är att det förekommer väsentlig osäkerhet, måste vi i vår revisionsberättelse fästa läsarens uppmärksamhet vid de uppgifter i bokslutet som anger osäkerhet eller, om de uppgifter som anger osäkerhet inte är tillräckliga, måste vi anpassa vårt utlåtande. Våra slutsatser baserar sig på de revisionsbevis som inhämtats före den dag revisionsberättelsen avgavs. Framtida händelser eller omständigheter kan dock leda till att pensionsanstalten inte kan fortsätta sin verksamhet.
- Vi utvärderar bokslutet, inklusive alla uppgifter som framställs i bokslutet, det allmänna framställningssättet, strukturen och innehållet samt om de affärshändelser och andra händelser som bokslutet bygger på beskrivs i bokslutet så att det ger en riktig och tillräcklig bild.

Vi kommunicerar med förvaltningsorganen bland annat om den planerade omfattningen och tidpunkten för revisionen samt om betydande revisionsobservationer, inklusive sådana eventuella brister i den interna kontrollen som vi identifierar under revisionen.

## Övriga rapporteringsskyldigheter

### Övrig information

Styrelsen och verkställande direktören svarar för övrig information. Övrig information, som vi har fått tillgång till före den dag vi avgav denna revisionsberättelse, ingår i verksamhetsberättelsen.

Vårt utlåtande om bokslutet täcker inte övrig information.

Vår skyldighet är att läsa den ovan specificerade övriga informationen i samband med revisionen av bokslutet och att då vi gör det bedöma om den övriga informationen står i väsentlig konflikt med bokslutet eller den kunskap vi inhämtat när vi utförde revisionen eller om den övriga informationen annars verkar vara väsentligt felaktig. Beträffande verksamhetsberättelsen är vi dessutom skyldiga att bedöma om berättelsen har upprättats enligt de bestämmelser som ska tillämpas då den upprättas.

Som vårt utlåtande anför vi att uppgifterna i verksamhetsberättelsen och bokslutet stämmer överens och att verksamhetsberättelsen har upprättats i enlighet med de bestämmelser som ska tillämpas då verksamhetsberättelsen upprättas.

Om vi på grundval av det arbete vi inriktat på den övriga information som vi har fått tillgång till före den dag vi avgav revisionsberättelsen kommer till en sådan slutsats att det finns en väsentlig felaktighet i denna övriga information, måste vi rapportera om det. Vi har inget att rapportera i detta avseende.

Helsingfors 26.3.2019

**PricewaterhouseCoopers Ab**  
Revisionssammanslutning

Jukka Paunonen  
CGR

---

*PricewaterhouseCoopers Ab, revisionssammanslutning, PB 1015 (Östersjötorget 2), 00101 HELSINGFORS  
Tfn 020 787 7000, Fax 09 641 367, [www.pwc.fi](http://www.pwc.fi)  
Hemort Helsingfors, FO-nummer 0486406-8*